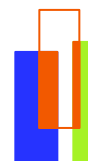

Työmarkkinoiden sopeutumiskyky puntarissa

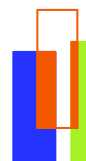
Globalisaatio ja suomalaisten työmarkkinoiden
sopeutumishaasteet 17.1.2007

Merja Kauhanen

Esityksen runko

- Haasteet
- Joustavuuden ja turvan eri muodot
- Joustavuus:
 - Ulkoinen määrällinen joustavuus - työsuhdeturva
 - Työaikajoustot
 - Toiminnallinen joustavuus
 - Työvoiman liikkuvuus
 - Elinikäinen oppiminen ja aktiivinen työvoimapolitiikka
- Kuinka Suomi pärjännyt – työllisyysindikaattorit
- Maiden luokittelu ryhmiin jouston ja turvan suhteen
- Johtopäätökset

Haasteet

- Globalisaatio
- Tekninen muutos
- Väestön ikääntyminen

-> Haasteita tuontanto- ja työmarkkinoiden sopeutumiskyvylle

-> Työmarkkinoilla painetta parantaa osaamista ja lisätä joustavuutta, mutta samalla vaaditaan parempia turvaverkkoja

EU's integrated guidelines for growth and jobs (2005-2008):

"Europe needs adaptability of workers and enterprises and the flexibility of labour markets. Europe needs to improve its capacity to anticipate, trigger and absorb economic and social change. This requires employment-friendly labour costs, modern forms of work organization and well-functioning labour markets allowing more flexibility combined with employment security to meet the needs of companies and workers"

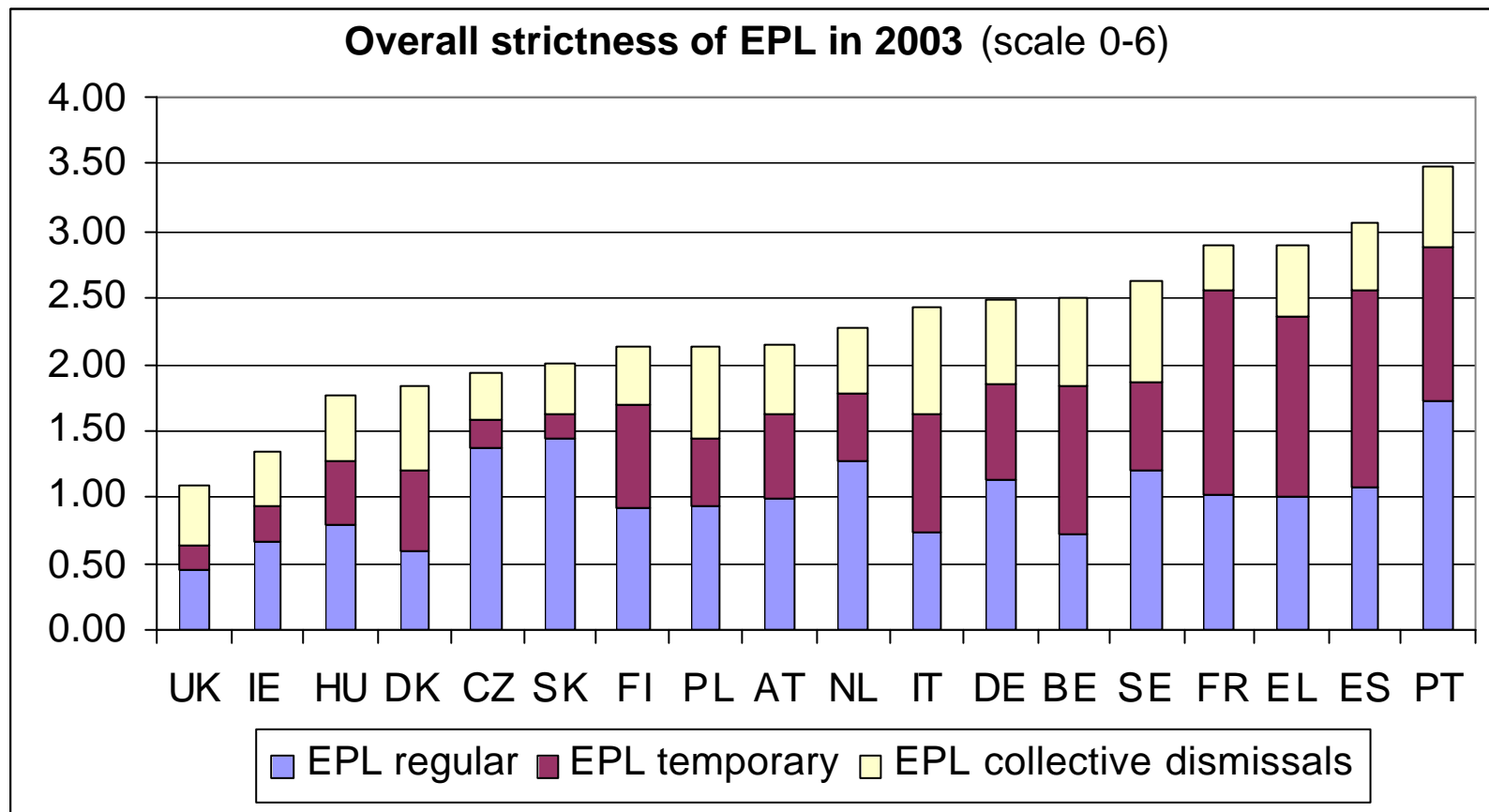
Joustavuuden eri muodot

- Ulkoinen määrällinen joustavuus: kuinka helppoa/vaikeaa palkata ja irtisanoa työntekijöitä ja kuinka voidaan käyttää määräaikaista työsuhteita
- Sisäinen (yrityksen sisäinen) määrällinen joustavuus: kuinka helppoa/vaikeaa työn määrän muuttaminen yrityksen sisällä esim. työntuntien määrää muuttamalla, osa-aikaisen työn käyttäminen, ylitöiden käyttäminen
- Toiminnallinen joustavuus: kuinka helppoa/vaikeaa muuttaa työorganisaatiota, yrityksen ja työntekijöiden kyky sopeutua uusiin haasteisiin (joustavat työn organisointitavat, työkierto)
- Palkkojen joustavuus (esim. tulospalkkaus)

Turvan eri muodot

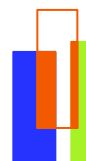
- Työpaikkaturva (Job security) - varmuus työpaikan säilyvyydestä
- Työllisyysturva (Employment security/Employability security) - varmuus työllisyydestä, ei välttämättä samassa työpaikassa
- Toimeentuloturva (Income security) – kuinka hyvä ansioturva työttömyyden aikana
- Yhdistetty turva (Combined security): kuinka hyvin pystyy yhdistämään palkkatyön ja muun elämän keskenään

Ulkoinen määrällinen joustavuus

Lähde: Governatori 2006

PALKANSAAJIEN

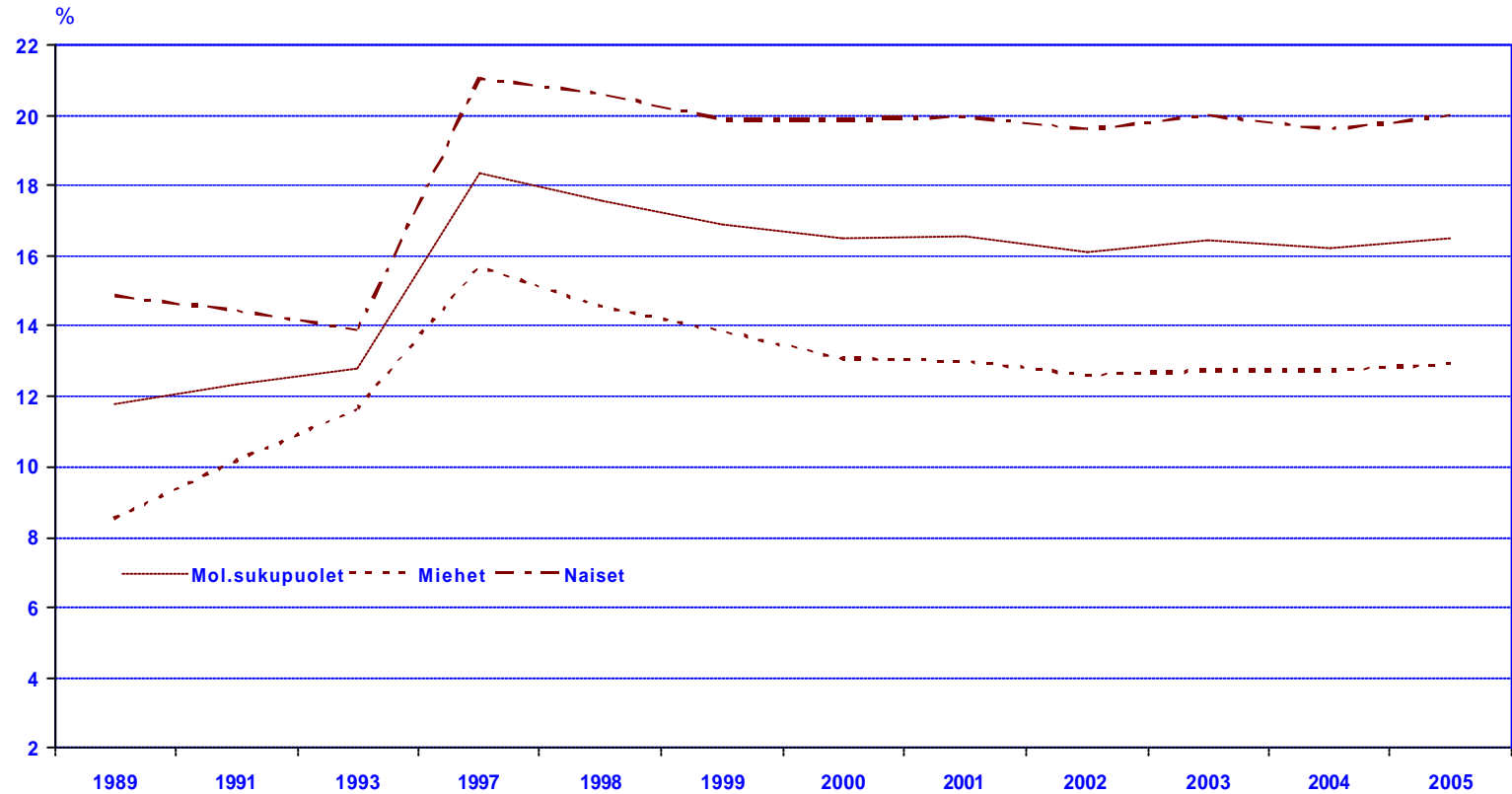

TUTKIMUSLAITOS

Työsuhdeturva ja työmarkkinoiden toiminta

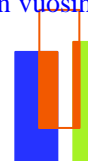
- Vaikutus keskimääräiseen työllisyyden ja työttömyyden tasoon ei selvä (saatu erisuuntaisia tuloksia)
- Vähentää työllisyyden vaihteluita – työsuhteet stabiilimpia
- Voi pidentää työttömyysjaksoja
- Vaikutus tuottavuuteen (esim. Auer ym. 2005):
Pidempikestoisuus mahdollistaa sen, että yrityksen kannattaa investoida työntekijän kouluttamiseen ja yrityskohtaisen osaamisen lisäämiseen + työntekijöiden sitoutuminen yritykseen
-> positiivinen vaikutus tuottavuuteen
- Irtisanomissuoja saa yritykset sisäistämään irtisanomisten yhteiskunnalle aiheuttamia kustannuksia

Määräaikaisten osuus palkansaajista, %

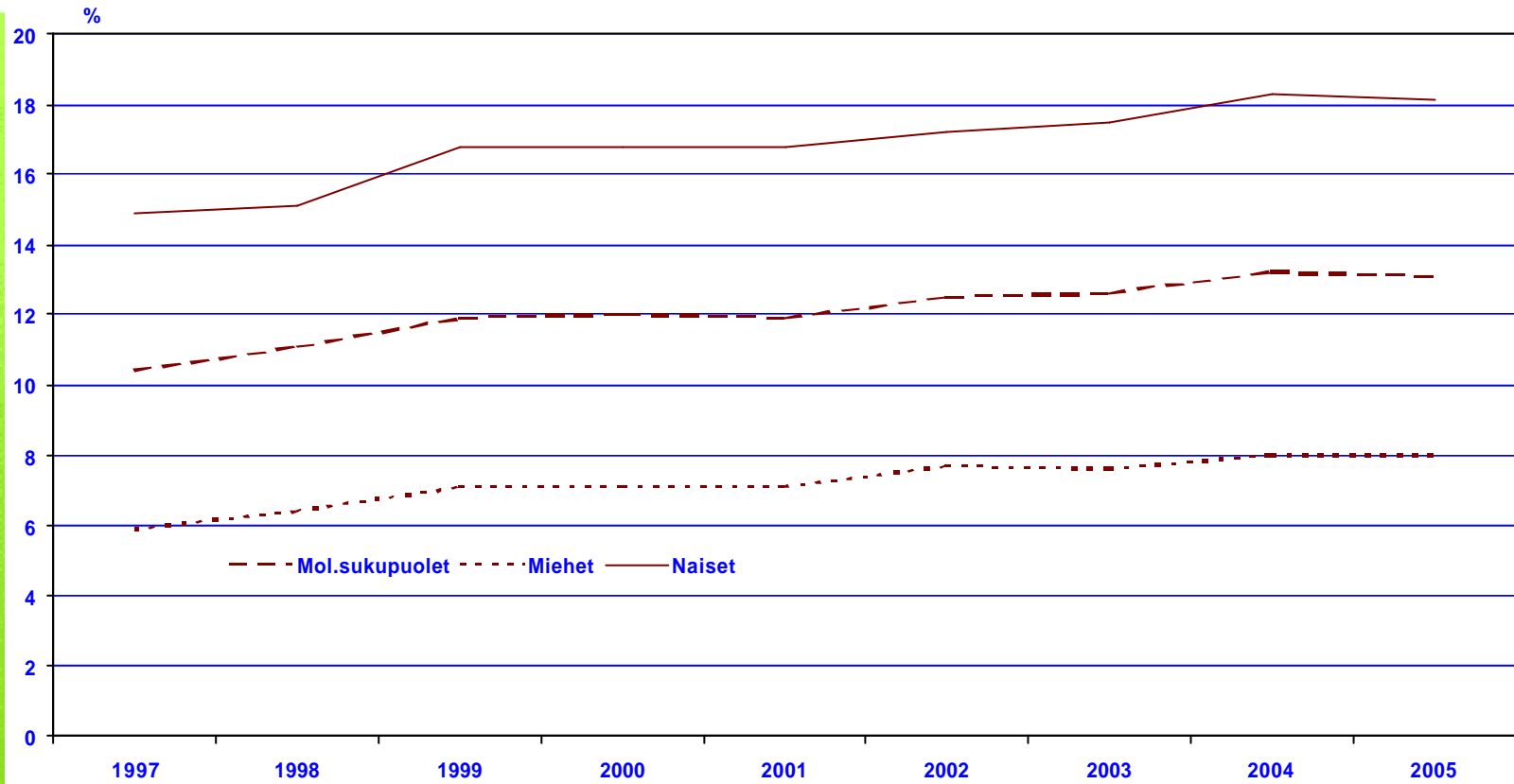
Lähde: Tilastokeskus. Vuosien 1989-1993 osalta työvoiman vuosihaastattelut syksy. Työvoimatutkimuksen vuositilastot v.1997-2006. Luvut eivät täysin vertailukelpoisia.

PALKANSAAJIEN

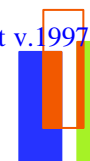
TUTKIMUSLAITOS

Osa-aikaisten palkansaajien osuus, %

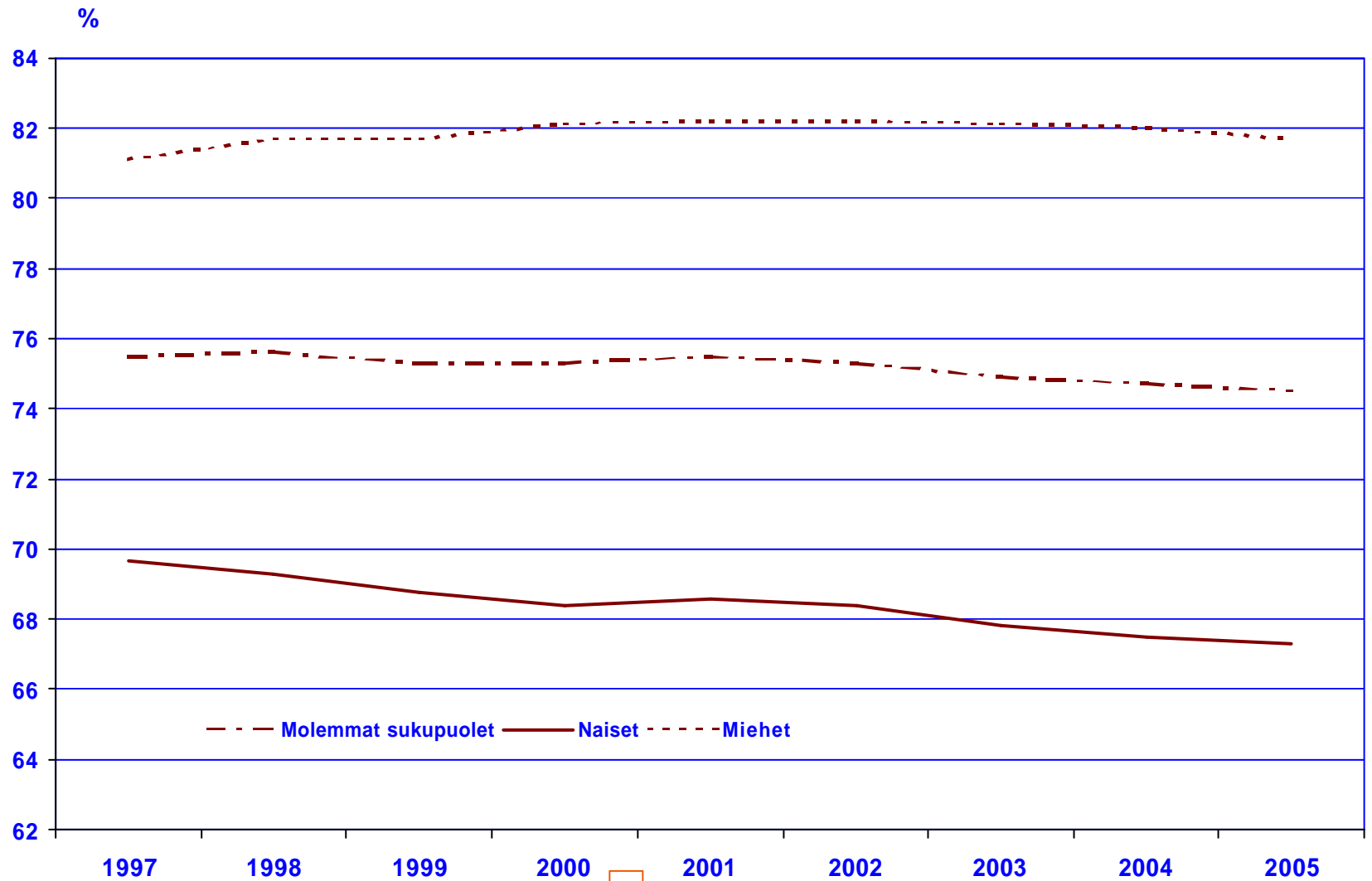
Lähde: Tilastokeskus. Työvoimatutkimuksen vuositilastot v.1997-2006.

PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS

Jatkuvaa kokoaikatyötä tekevien palkansaajien osuus, %

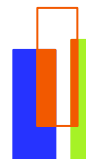
Lähde: Tilastokeskus. Työvoimatutkimuksen vuositilastot v.1997-2006.

PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS

Työaikojen joustavuus

- Joustavat työaikajärjestelyt on nähty EU:n työllisyysstrategiassa tärkeänä osana EU:n kilpailukyvyn parantamisessa ja työllisyysasteen nostamisessa
- Joustavien työaikajärjestelyjen, jotka joustavat myös työntekijöiden tarpeiden mukaan, on ajateltu houkuttelevan lisää työvoimaa työmarkkinoille ja siten nostavan työllisyysastetta
- Euroopan elinolojen kehittämissäätien selvityksen mukaan työaikajoustot ovat Suomessa suurimpien joukossa EU-maista

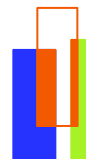

Toiminnallinen joustavuus

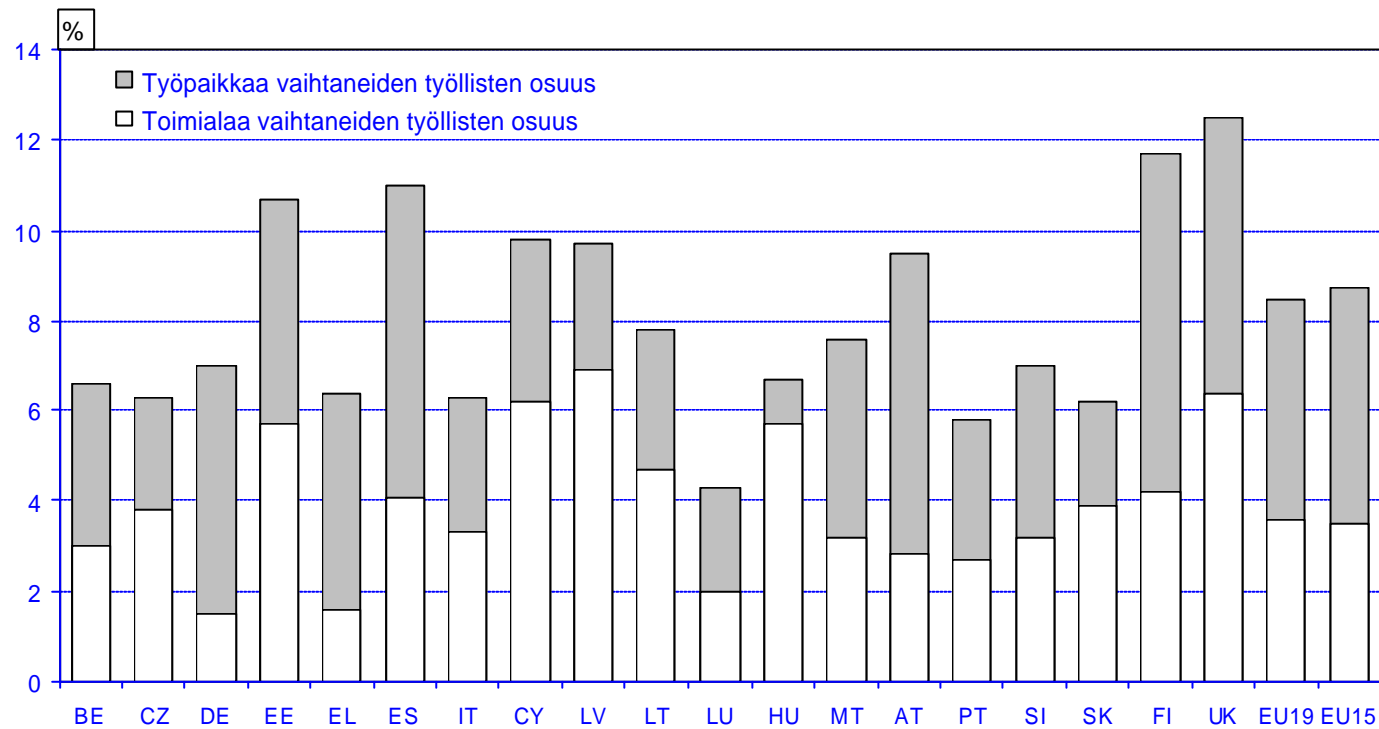
- Joustavat työn organisointitavat, laadun tarkkailu, vähemmän hierarkkiset organisaatiot, työntekijöiden vahvempi sitoutuminen + suurempi vastuun antaminen työntekijöille
- > positiivinen vaikutus tuottavuuteen

Työvoiman liikkuvuus

- Globalisaation aiheuttamien työvoiman kysynnän muutosten ja ikääntymisen aiheuttaman työvoiman tarjonnan vähenemisen oloissa työvoiman liikkuvuus on keskeinen talouden sopeutumismekanismi
- Ammatillinen ja alueellinen liikkuvuus

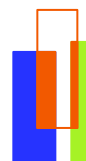
Työpaikkojen vaihtuvuus

Lähde: Ward ym. (2005)

Työpaikkojen lukumäärä

- Työvoiman liikkuvuudesta kertoo myös se, miten monta työpaikkaa työntekijällä on ollut työuransa aikana.
- Työvoiman liikkuvuutta selvittäneen Eurobarometrin mukaan EU25-maissa työntekijöillä on ollut keskimäärin neljä työpaikkaa uransa aikana.
- Suomi on tällä mittarilla mitattuna EU25-maiden keskitason yläpuolella. Työpaikkoja suomalaisilla on ollut keskimäärin viisi.
- Suomen edellä ovat Ruotsi, Tanska ja Iso-Britannia.

Voimassa olevien työsuhteiden keskimääräinen kesto

	Alle 1 vuosi	1-2 vuotta	2-5 vuotta	5-10 vuotta	Yli 10 vuotta
EU-15	15,4	10,3	17,4	18,1	38,8
Suomi	21,3	9,5	15,3	17,1	36,7
Ruotsi	16,1	9,5	18,3	16,5	39,5
Tanska	21,2	12,3	19,8	18,2	28,6

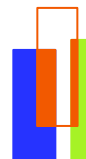
Lähde: Eurostat, Labour force survey 2004.

Alueellinen liikkuvuus

- Liikkumisen edellytykset, toimivan asuntopolitiikan merkitys
- Muuttoavustus

Elinikäinen oppiminen ja aktiivinen työvoimapolitiikka

- Koulutusjärjestelmät
- Tärkeä sopeutumiskykyä edesauttava tekijä

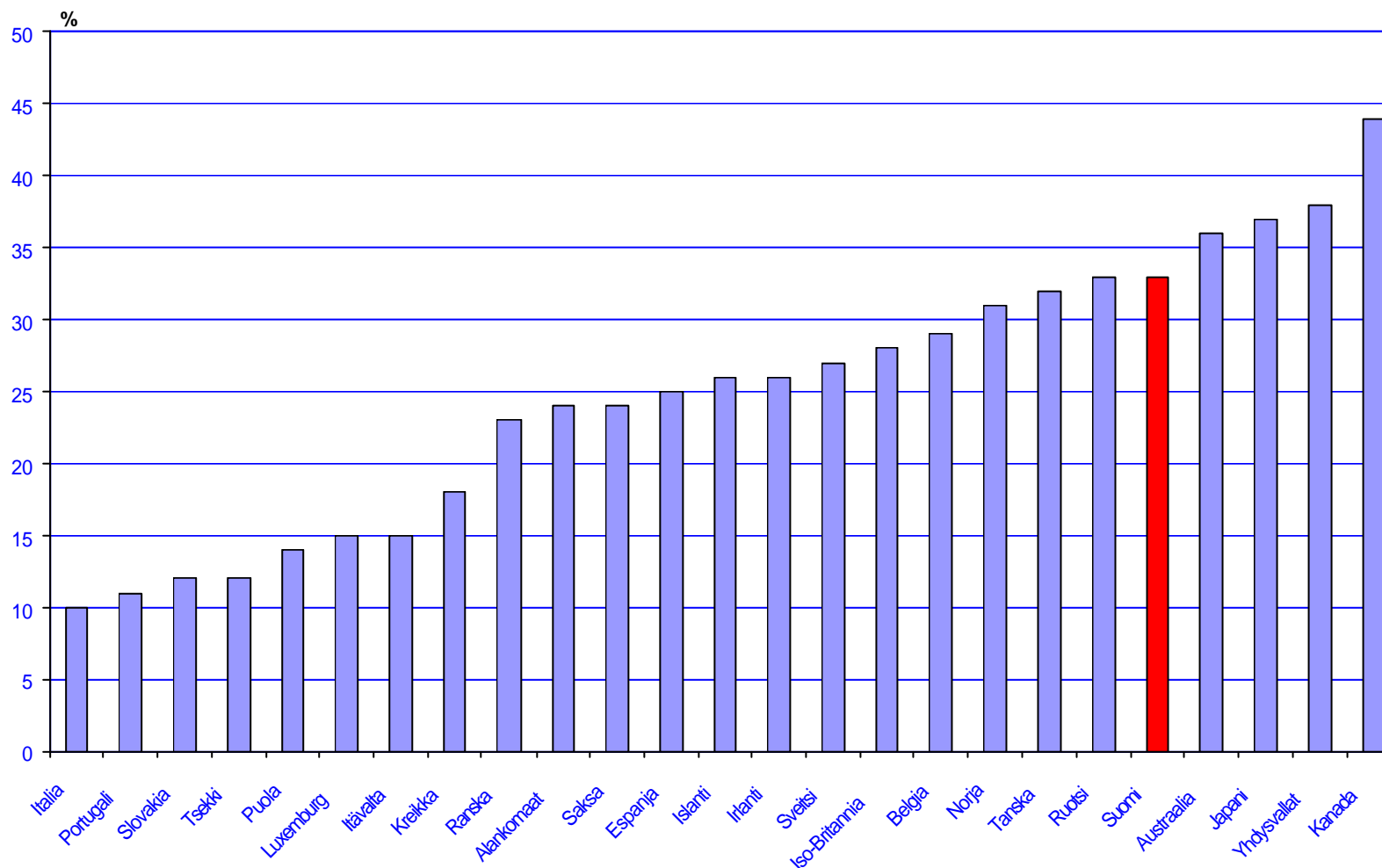
Kuinka Suomi pärjännyt – työllisyysindikaattorit v.2005

	Työllisyysaste		15-24-v. työllisyysaste		25-64-v. työllisyysaste		55-64-v. työllisyysaste		Kokoaika-työllisyysaste	
		sija		sija		sija		sija		Sija
EU-15	65,2		39,8		77,8		44,1		58,7	
Belgia	61,1	13.	27,5	13.	78,3	12.	31,8	13.	56,3	14.
Tanska	75,9	1.	62,3	2.	84,5	1.	59,5	3.	68,1	1.
Saksa	65,4	9.	42,0	7.	77,4	13.	45,4	9.	56,7	12.
Kreikka	60,1	14.	25,0	15.	74,0	15.	41,6	11.	59,5	8.
Espanja	63,3	11.	38,3	10.	74,4	14.	43,1	10.	59,2	9.
Ranska	63,1	12.	30,1	12.	79,8	10.	37,9	12.	58,5	11.
Irlanti	67,6	8.	48,7	6.	77,9	11.	51,6	6.	62,5	5.
Italia	57,6	15.	25,7	13.	72,3	16.	31,4	16.	54,4	15.
Luxemburg	63,6	10.	24,9	16.	80,7	9.	31,7	15.	59,2	9.
Alankomaat	73,2	3.	65,2	1.	82,9	4.	46,1	8.	56,4	13.
Itävalta	68,6	6.	53,1	5.	82,6	5.	31,8	13.	60,7	7.
Portugali	67,5	8.	36,1	11.	80,8	8.	50,5	7.	65,9	3.
Suomi	68,4	7.	40,5	8.	81,7	6.	52,7	5.	65,5	4.
Ruotsi	72,5	4.	38,7	9.	83,9	2.	69,4	1.	66,0	2.
Iso-Britannia	71,7	5.	54,0	4.	81,2	7.	56,9	4.	61,9	6.
Norja	74,8	2.	53,4	3.	83,2	3.	65,5	2.	-	-

	Osa-aikatyö osuus		Määräaikai- nen työ osuus		Työttö- myysaste		Pitkäaikais- työttömyys*		15-24-v. työttömyys- aste	
EU-15	20,3	Sija	14,3	Sija	7,9	Sija	41,3	Sija	16,8	sija
Belgia	22,0	7.	8,9	13.	8,4	5.	51,7	3.	21,5	5.
Tanska	22,1	6.	9,8	11.	4,8	10.	23,4	13.	8,6	14.
Saksa	24,0	5.	14,2	7.	9,5	4.	53,0	1.	15,0	9.
Kreikka	5,0	15.	11,8	10.	9,8	1.	52,2	2.	26,0	1.
Espanja	12,4	13.	33,3	1.	9,2	3.	24,5	12.	19,7	7.
Ranska	17,2	10.	13,3	8.	9,7	2.	41,2	6.	23,0	3.
Irlanti	-	-	3,7	16.	4,3	14.	33,4	8.	8,6	14.
Italia	12,8	12.	12,3	9.	7,7	8.	49,9	4.	24,0	2.
Luxemburg	17,4	9.	5,3	15.	4,0	15.	26,4	8.	13,8	10.
Alankomaat	46,1	1.	15,5	5.	4,7	11.	40,2	9.	8,2	16.
Itävalta	21,1	8.	9,1	12.	5,2	9.	25,3	11.	10,5	13.
Portugali	11,2	14.	19,5	2.	7,6	8.	48,2	5.	16,0	8.
Suomi	13,7	11.	16,5	3.	8,4	5.	25,8	10.	20,1	6.
Ruotsi	24,7	4.	16,0	4.	7,8	7.	15,8	16.	22,6	4.
Iso-Britannia	25,4	3.	5,7	14.	4,7	11.	21,1	14.	12,9	11.
Norja	28,2	2.	14,3	6.	4,6	13.	18,7	15.	11,6	12.

* osuutena työttömistä

Korkeasti koulutettujen osuus 25-64-vuotiaista (v.2003)

Lähde: OECD Education at a Glance 2005

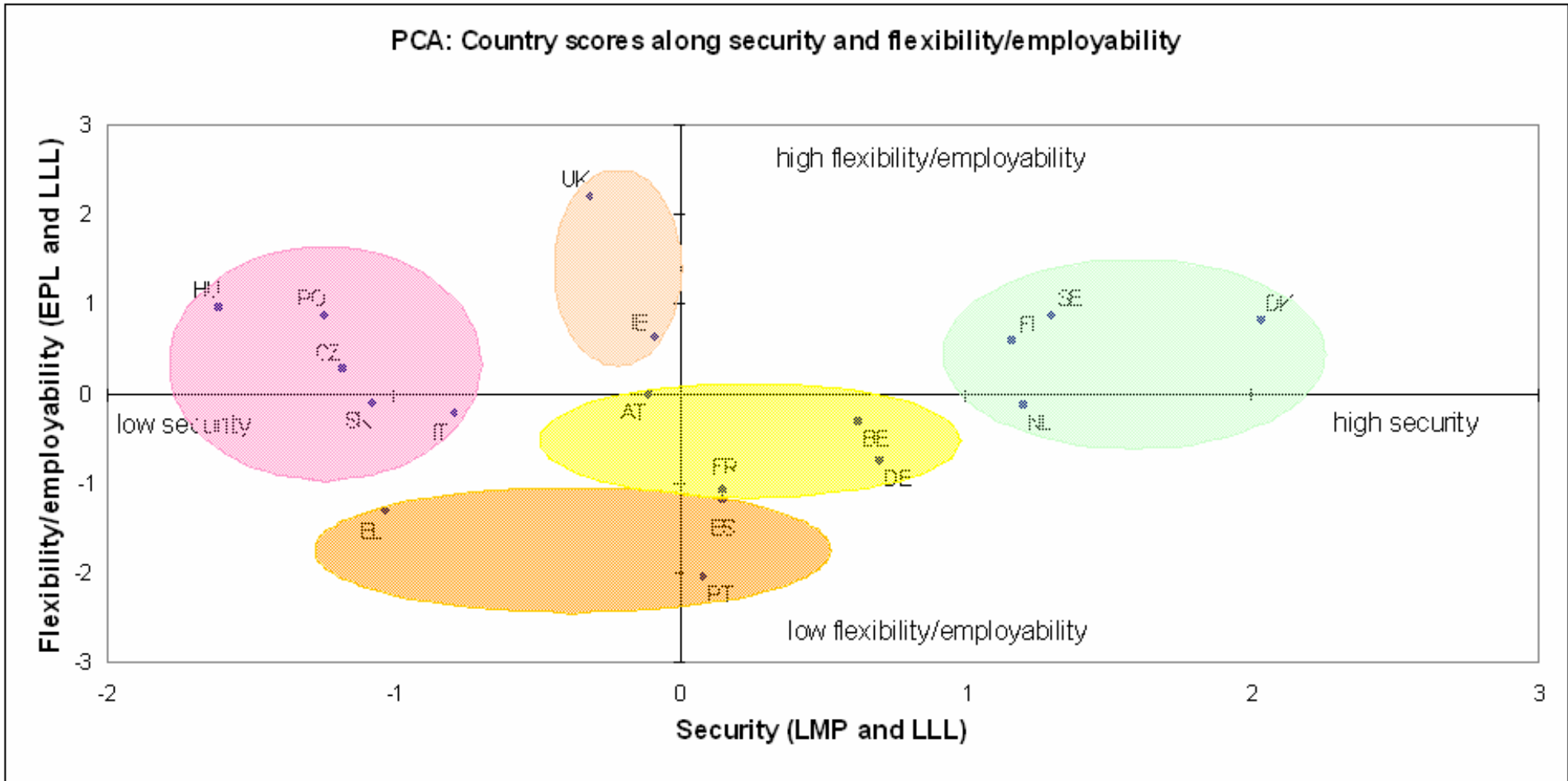
PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS

Flexicurity analyysi (Employment in Europe 2006):

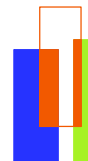
Neljä muuttujaa:

- Työsuhteturvan tiukkuus (ulkoisen määrällisen joustavuuden indikaattorina)
 - Panostus työmarkkinapolitiikkaan (% BKT:sta)
(Työttömyysturva + aktiivinen työvoimapolitiikka)
 - Elinikäinen oppiminen (koulutukseen osallistuvien osuus 25-64-väestöstä)
 - Keskimääräinen verokiila
- > 1. Turva 2. Joustavuus/Työllistettävyys 3. Verotus
-> maiden luokittelu eri ryhmiin

Lähde: Governatori 2006 & Employment in Europe (2006)

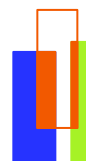
PALKANSAAJIEN

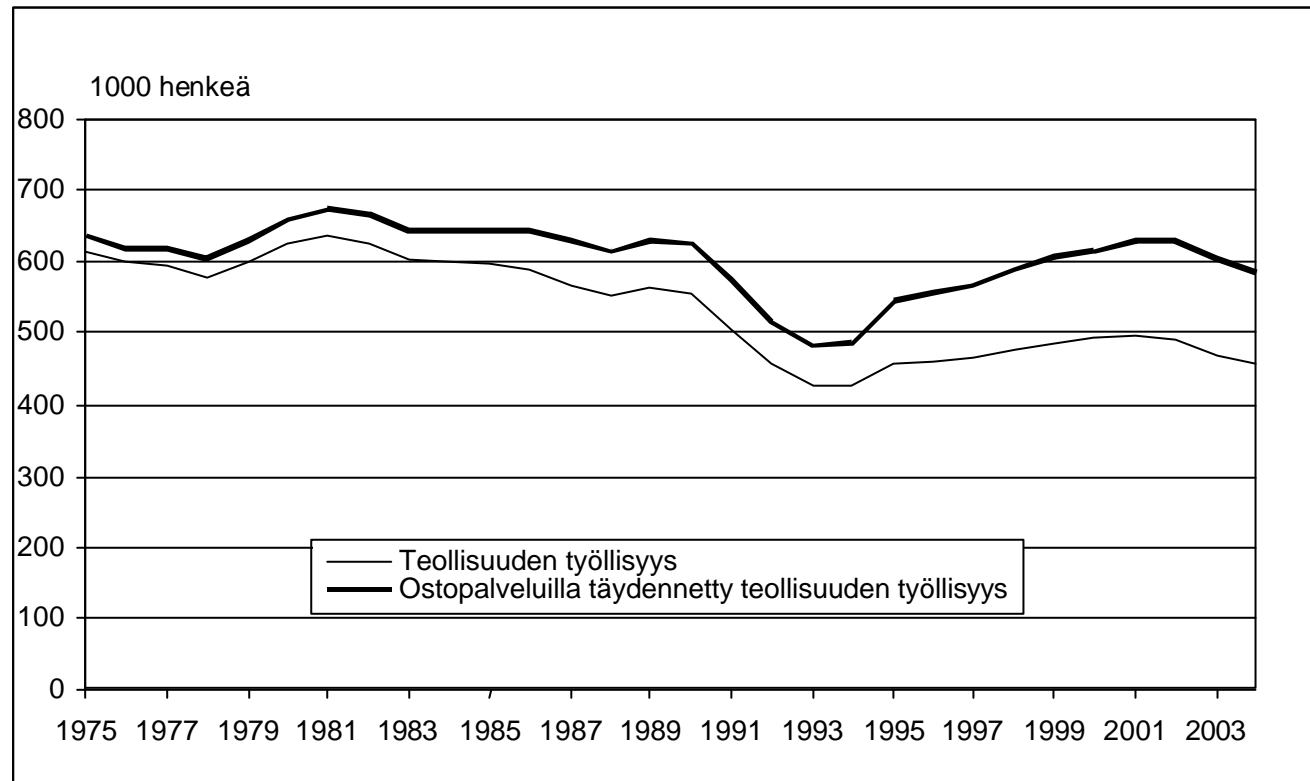
TUTKIMUSLAITOS

Lopuksi

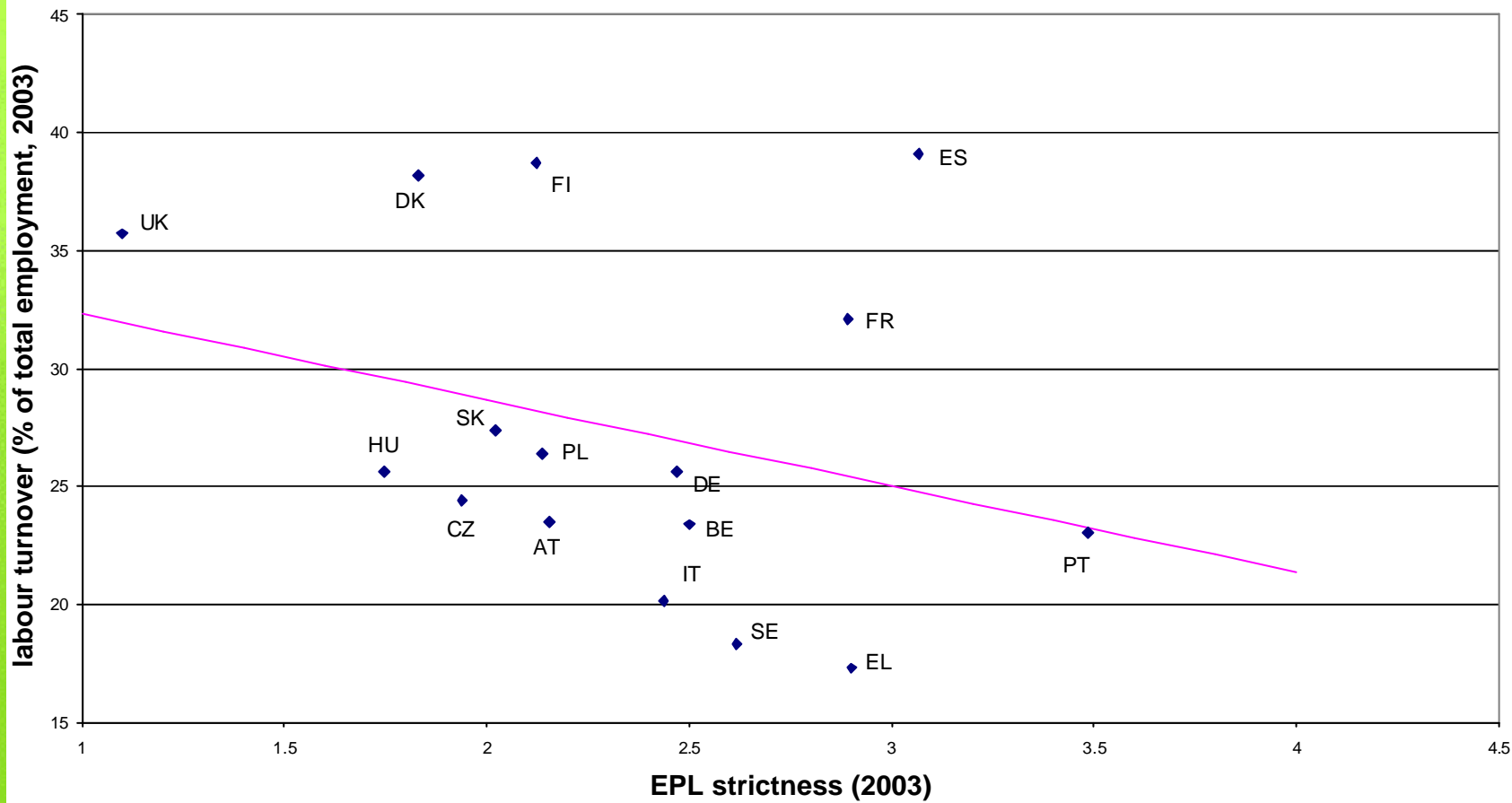
- Suomalaisten työmarkkinoiden joustavuus edellä esitetyn perusteella melko hyvä
- Työmarkkinoiden joustavuuden ohella hyödykemarkkinoiden joustavuudella merkitystä
- Talouskasvu, tuottavuus, kilpailukyky

Teollisuuden työllisyys ja ostopalvelut

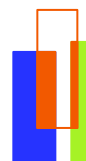

EPL and labour turnover

Lähde: Governatori 2006

PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS